

Przemówienie Prezesa Polskiej Rady Ekumenicznej bp. Andrzeja Malickiego podczas Ekumenicznego Spotkania Noworocznego Warszawa, 12 stycznia 2023 r.

Eminencje, Ekscelencje, Czcigodni Księża, Szanowni Państwo!

Jest mi niezmiernie miło przywitać Państwa w gościnnych murach Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Po raz pierwszy ta część spotkania odbywa się w auli. Bardzo dziękuję Ekscelencji Arcybiskupowi Jerzemu, rektorowi tej uczelni, za możliwość organizacji spotkania noworocznego. ChAT to miejsce szczególne dla Kościołów Polskiej Rady Ekumenicznej. Wielu tu zebranych może z dumą powiedzieć, że jesteśmy absolwentami naszej Alma Mater. Uczelnia spełnia ważną rolę w edukacji kadr dla Kościołów, nie tylko Polskiej Rady Ekumenicznej.

Za nami 76 lat działalności. Spotykamy się u progu Nowego Roku przede wszystkim, by dokonać pewnej retrospekcji i prosić o błogostawieństwo na kolejny, 2023 rok. Do grona członków prezydium PRE dołączył nowo wybrany biskup Kościoła Ewangelicko-Reformowanego ks. Semko Koroza. Cieszymy się i gratulujemy.

Kiedy myśleliśmy, że nie może wydarzyć się nic gorszego od pandemii COVID-19, która towarzyszyła nam ponad dwa lata i przyniosła wiele ludzkich tragedii, 24 lutego 2022 r. Rosja zaatakowała Ukrainę. Wojna, która już od blisko roku trwa w Europie tuż przy naszej wschodniej granicy, spowodowała, że Polska stała się jednym z krajów, do którego przybywają niezliczone rzesze uchodźców. Już 25 lutego 2022 r. odbyło się specjalne posiedzenie prezydium Polskiej Rady Ekumenicznej, podczas którego przygotowane zostało oświadczenie [„Solidarni z Ukrainą”](#). W tym dokumencie zwróciliśmy się do społeczności międzynarodowej, aby pilnie szukać drogi do znalezienia rozwiązania prowadzącego do przerwania działań wojennych oraz do pojednania między zaangażowanymi stronami. Wezwaliśmy również do aktywnego wspierania tych, którzy tego potrzebują. Zwróciliśmy się do ludzi dobrej woli z apelem o czynne włączenie się w projekty pomocowe. Otworzyliśmy także nasze parafie, ośrodki, domy na pomoc uchodźcom z Ukrainy. W marcu ubiegłego roku po kolejnym posiedzeniu prezydium PRE opublikowaliśmy dokument [„Na drodze solidarności z narodem Ukrainy”](#), w którym jednoznacznie potępiiliśmy agresję Rosji w Ukrainie, podkreślając, że wojna nigdy nie była dobrym sposobem rozwiązywania problemów, lecz niosła śmierć, bezmiar bólu i smutku. Wyraziliśmy nasze uznanie dla całego polskiego społeczeństwa za jego szczególnie zaangażowanie w tym trudnym czasie. Za to, że: „Potrafiliśmy otworzyć swoje serca i jesteśmy otwarci na przyjęcie tych, których wojna zmusiła do opuszczenia swych ojczystych stron. Mimo naturalnego różnicowania potrafiliśmy skoncentrować się na tym co łączy i nieść pomoc drugiemu człowiekowi. Z wielkim uznaniem podkreślamy, że wierni naszych Kościołów wraz z innymi ludźmi organizują pomoc, otwierają swoje domy na przyjęcie uchodźców i bezinteresownie wspierają potrzebujących. Dziękujemy, że w geście wyciągniętej ręki z pomocą nie pytamy o pochodzenie czy wyznanie tych, którzy jej potrzebują, ale pomagamy znajdującym się w potrzebie. Będąc trwałą częścią polskiego społeczeństwa w otwarciu na bliźnich ze Wschodu chcemy promować dalej taką otwartość, poszanowanie dla tradycji i kultury tych, którzy u nas znaleźli schronienie”.

Pragnę bardzo serdecznie podziękować wszystkim Kościołom, także tym spoza PRE, za wszelkie działania i pomoc udzieloną uchodźcom, których często przyjmowaliśmy także w naszych domach i nazywaliśmy ich po prostu gośćmi. Jestem przekonany, że jeśli będzie taka potrzeba, to nadal

będziemy ich wspierać. Łączymy się w modlitwie o pokój, dziękujemy Bogu za serca gotowe pomagać i powierzamy Bogu przyszłość, która jest przed nami.

Szanowni Państwo!

To był trudny, ale niezwykle intensywny i obfitujący w różne wydarzenia rok. Te najważniejsze przedstawię w kilku punktach:

1. Niewątpliwie bardzo ważna dla nas, była wizyta prezydenta Konferencji Kościołów Europejskich ks. Christiana Kriegera (6–8 kwietnia 2022 r.), który spotkał się z przedstawicielami Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej, a także odwiedził miejsca, do których przyjeżdżają uchodźcy uciekający przed wojną w Ukrainie. Na granicy polsko-ukraińskiej ogłosił wraz z przewodniczącym rzymskokatolickiej Komisji Konferencji Biskupów Unii Europejskiej wspólne orędzie wielkanocne. Nasz gość wraz z przewodniczącym rzymskokatolickiej Komisji Konferencji Biskupów Unii Europejskiej (COMECE) kard. Jeanem-Claudem Hollerichem odwiedzili przejście graniczne w Dorohusku. Zapoznali się tam z działalnością organizacji pozarządowych i wolontariuszy pomagających uchodźcom. Odwiedził też miejsca w Warszawie, gdzie prowadzone są działania na rzecz uchodźców. Warto przypomnieć, że Konferencja Kościołów Europejskich jest wspólnotą 114 europejskich Kościołów tradycji prawosławnej, protestanckiej, anglikańskiej i starokatolickiej na rzecz dialogu, orędownictwa i wspólnego działania. Polska Rada Ekumeniczna współpracuje z KKE. Wszystkie Kościoły członkowskie PRE są także członkami KKE.

2. Sytuacja w Ukrainie z punktu widzenia Kościołów, postrzeganie siebie i innych przez Niemców, Polaków i Rosjan oraz wpływ pandemii COVID-19 na Kościoły były tematami dyskusji podczas spotkania Komisji Kontaktów Polskiej Rady Ekumenicznej i Kościoła Ewangelickiego w Niemczech (EKD). Spotkanie miało miejsce od 7 do 8 kwietnia w Hanowerze. PRE reprezentowali: prezes bp Andrzej Malicki i dyrektor biura ks. dr Grzegorz Giemza.

3. Przedstawiciele Polskiej Rady Ekumenicznej i Unii Metropolii Polskich podpisali list intencyjny ustawiający partnerstwo w realizacji zadań na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego poprzez dialog i kompromis. Jako obszary wspólnych działań wskazano m.in. wspieranie mniejszości i uchodźców, zapobieganie polaryzacji i nienawiści czy wyzwania ekologiczne.

List został podpisany 5 lipca w siedzibie Polskiej Rady Ekumenicznej w Warszawie przez prezesa i wiceprezesa PRE – bp. Andrzeja Malickiego (Kościół Ewangelicko-Methodystyczny) i abp. Abła (Kościół Prawosławny) – oraz prezesa Unii Metropolii Polskich (UMP) Tadeusza Truskolaskiego (prezydenta Białegostoku).

4. 12 września z okazji 45-lecia Stowarzyszenia „Zeichen der Hoffnung – Znaki Nadziei” odbyło się w Warszawie okolicznościowe nabożeństwo oraz spotkanie przedstawicieli stowarzyszenia z jego podopiecznymi – byłymi więźniami nazistowskich obozów koncentracyjnych. Stowarzyszenie „Znaki Nadziei” powstało w 1977 r. z inicjatywy niemieckich Kościołów ewangelickich. Celem jego działalności jest pomoc ofiarom przemocy narodowego socjalizmu w Polsce, szczególnie byłym więźniom obozów koncentracyjnych. Stowarzyszenie organizuje dla nich wsparcie materialne, wczasy, a także opiekę na starość. Ponadto inicjuje spotkania z nimi w szkołach, przygotowuje dyskusje i wykłady na temat relacji polsko-niemieckich, wysyła też wolontariuszy do Polski. Polska Rada Ekumeniczna jest partnerem „Znaków Nadziei” w organizacji pomocy dla byłych więźniów nazistowskich obozów koncentracyjnych.

5. Redakcja Ekumeniczna TVP obchodziła w minionym roku 25-lecie swojej działalności. Z tej okazji odbyła się uroczystość jubileuszowa, podczas której wspomniano dorobek redakcji, a także wskazywano na jej wagę w przestrzeni medialnej w Polsce. Uroczystość 25-lecia Redakcji Ekumenicznej TVP odbyła się 5 października w Centrum Luterańskim w Warszawie. W spotkaniu

wzięli udział przedstawiciele Kościołów członkowskich Polskiej Rady Ekumenicznej oraz pracownicy Telewizji Polskiej zaangażowani w działalność Redakcji Ekumenicznej.

Szanowni Zebrani!

W nowy rok wchodzimy z głębokim pragnieniem i modlitwą o pokój w Ukrainie i na całym świecie. Już za kilka dni rozpoczynamy Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, który w tym roku będzie odbywał się pod znamiennym hasłem: „Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości” (por. Iz 1,17). W tym roku mija 115 lat od czasu, kiedy to pionier ruchu ekumenicznego Amerykanin Paul Wattson zaproponował wspólną modlitwę wyznawców Cieśli z Nazaretu. Tak więc jest to tydzień jubileuszowy i tym razem również chrześcijanie ze Stanów Zjednoczonych zaproponowali teksty do liturgii naszych nabożeństw. Wokół nas tak wiele jest zła i niesprawiedliwości, chrześcijanie są wezwani do czynienia dobra i szukania sprawiedliwości. Żyjemy w świecie, w którym już słowa nic lub niewiele znaczą. Jezus oczekuje od swoich naśladowców, od nas, konkretów. „Czyńcie, szukajcie” – to imperatyw wzywający do podejmowania działań. Tak długo nie wypełnimy Jego testamentu, jak długo pozostaniemy w sferze słów i często pustych deklaracji. Mam świadomość pewnego kryzysu w relacjach ekumenicznych. Nie czas i miejsce, abym je teraz analizował. Jednak jestem głęboko przekonany, że musimy kontynuować nasze działania na rzecz ekumenizmu, a tym samym wypełniać nakaz Chrystusa: „aby byli jedno”.

Drodzy Goście!

Powitaliśmy rok 2023. Już 28 stycznia br. będziemy wspominać w polskim parlamencie i na wspólnym dziękczynnym nabożeństwie w luterańskim kościele św. Trójcy 450. rocznicę podpisania Konfederacji Warszawskiej, która została uchwalona 28 stycznia 1573 r. przez sejm konwokacyjny podczas bezkrólewia po śmierci Zygmunta Augusta. Zawierała ona gwarancję swobody wyznania w Rzeczypospolitej. Zapewniała bezwarunkowy pokój między wszystkimi różniącymi się w wierze. Polska stała się pierwszym w Europie wielowyznaniowym państwem. Ważne, abyśmy o tym pamiętali, bo jest to niewątpliwie piękne dziedzictwo i wezwanie wciąż aktualne.

Módlmy się o pomyślność dla naszego kraju i o pokój w Ukrainie.

Życzę błogosławionego i szczęśliwego Nowego Roku.

bp Andrzej Malicki
Prezes